

Els cinc i el misteri de la joia amagada

Fitxa tècnica

Títol original: Fünf Freunde
 Director: Mike Marzuk
 Guió: Peer Klehmet (Novel·la: Enid Blyton)
 Repartiment: Valeria Eisenbart, Quirin Oettl, Justus Schlingensiefen, Neele-Casa Nickel, Petr Dvorak, Kristo Ferkic, Sebastian Gerold, Stefan Konarske, Oliver Korittke, Peter Lohmeyer, Noah Aron Matheis, Anatole Taubman, Sascha Tschorn
 Música: Wolfram de Marco
 Fotografia : Bernhard Jasper
 Muntatge: Tobias Haas
 Productora: Sam Film
 Durada: 90 min.
 País: Alemanya
 Any: 2013
 Llengua: català
[Tràiler](#)

Les guies de pel·lícules que s'ofereixen des del GrupIREF tenen el mateix objectiu que el projecte Filosofia 3/18, és a dir, procurar que els nens i joves pensin per si mateixos de forma acurada i reflexiva. Per això no són gaire convencionals. Poques vegades hi ha referències a directors, actors o tècniques filmiques ni corrents cinematogràfiques.

Com si es tractés d'una lectura, demanem als espectadors una actitud activa i desperta abans, mentre i després de veure la pel·lícula. Les nostres guies busquen propiciar tant la mirada a la pantalla com a un mateix.

Aquest aprenentatge es fa a les aules de forma cooperativa, és a dir, formant una comunitat de recerca, un espai on es tracten les qüestions que planteja la pel·lícula de forma dialogada -ni debats ni discussions-, tot donant molta importància a l'exercici del pensament crític i reflexiu.

L'apartat Temes que es poden tractar no ha de ser tractada com un llibre de text, cal usar tots els mecanismes que són habituals a les aules de Filosofia 3/18: fer pissarra si s'escau, posar en marxa el diàleg i si convé llençar alguna pregunta, com un repte per avançar en el coneixement i en l'exercici d'actituds dialogants.

Quan creiem que el treball amb la pel·lícula ja es pot tancar, plantejarem una avaluació per tal que l'alumnat es faci conscient de què ha après, dels sentiments que li ha generat i del coneixement que li ha aportat.

Llicència de Creative Commons
 Guia Els cinc i el misteri de la joia amagada.
 Autora: Irene de Puig Olivé. Està subjecta a una
 llicència de Reconeixement- NoComercial-
 SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative
 Commons.

Resum

Els Cinc són un grup d'amics ja consolidat, - els germans Julian, Dick, Anne i la seva cosina George, i el seu gos Tim-, que preparen la seva primera acampada amb bicicleta amb una novetat: aquesta vegada hi van sols, sense pares. Quan decideixen establir el campament es troben amb un xicot anomenat Hardy que no els agrada gaire. Intenten desfer-se'n, però llavors en Dick és segrestat. S'adonen que l'han confós amb en Hardy i amb el seu instint detectivesc es posen a esbrinar on deuen haver traslladat en Dick. Aquí comencen les aventures i els ensurts.

El grup esbrina que el seu amic està tancat en un castell medieval, "El niu del mussol", on la llegenda diu que hi ha amagada una joia molt valuosa. Per trobar la joia els segrestadors necessitaven el jove milionari, però com que s'han confós....

Pel professorat

Els Cinc (títol original *The Famous Five*) és una col·lecció de llibres molt populars publicats per l'escriptora anglesa Enid Blyton. En aquests, un grup de dues noies i dos nois, en companyia d'un gos, exerceixen com a detectius davant nombroses situacions en què es combina el misteri i l'aventura.

La col·lecció va ser escrita al llarg de les dècades de 1940, 1950, i 1960.

Es curiós que, tot i tractar-se d'una autora profundament anglesa, les pel·lícules dels Cinc han estat fetes a Alemanya.

Com visualitzar

Es pot veure molt bé en dues sessions

ABANS DE VEURE LA PEL·LÍCULA**Qüestionari previ**

- Coneixes alguna aventura dels Cinc?
- Saps algun company o amiga que hagi llegit alguna de les aventures protagonitzades per aquest grup?
- Si tens ocasió fulleja algun dels llibres de Blyton a la Biblioteca.

1. El títol

- En els títols sempre hi sol sortir que es tracta del grup dels cinc. I després es diu de què va.

2. Les caràtules

Estudi de distintes caràtules relacionades amb el film

- De cadascuna:
 - Què ens diu el dibuix?
 - Ens anuncia de què anirà la pel·lícula?
 - De la que nosaltres usem:
 - Què remarca a diferència de les altres?
 - Quines expectatives et crea?
 - Una vegada vist el film:
 - Creus que s'han acomplert les expectatives que t'oferia la caràtula?
 - Què t'hi sobra o què t'hi falta?
 - Amb quina et quedaries?
- 3. Personalitza la caràtula. Dibuixa la teva caràtula a partir de distintes elements que pots fotocopiar o trobar a internet: lletres, fotogrames de publicitat, etc.**
- Lletres, fotogrames de publicitat, etc.

DESPRÉS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

1. Estructura.

Procurar que els estudiants s'adonin d'aquesta estructura a base de fer preguntes. No cal fer-les totes ni per aquest ordre, cal sobretot que s'expliquin i que elaborin respostes que es puguin anar juxtaposant, per tal de crear un diàleg entre ells.

- Com comença la pel·lícula?
- Quan, com i on passa?
- Per què segresten Dick?
- Què es plantegen de fer quan s'adonen de la seva desaparició?
- Amb quins conflictes es troben?
- Quines qüestions resolen?
- Quins perills troben en la recerca?
- Qui els aconsella i ajuda?
- Com els aconsellen i ajuden?
- Com acaba?

Fent memòria entre tots, llistarem els distints episodis per ordre (treballant causes i conseqüències), fins que en quedi clar el fil argumental.

2. L'ACCIÓ

Espai

On passa l'acció? Pots saber a quin país són, a quin indret es deuen trobar?

Temps

Quan passa? Estiu, hivern?

Quan dura l'acció entre que van a acampar i fins que troben en Dick?

3. ELS PERSONATGES

- **Julian:** És el més gran de la colla. És el germà gran de Dick i Anna, i cosí de George. És alt, fort i intel·ligent i fa de protector, responsable del grup. Però també és agosarat i valent. S'ocupa i preocupa de la seva germana petita Anna, més poruga que la resta.
- **Dick:** Té un gran sentit de l'humor, però també és fiable i amable com el seu germà. Té la mateixa edat que la seva cosina George. Dick cuida molt l'Anna i sempre tracta d'animar-la quan li passa alguna cosa. Usa el seu sentit comú i salva la resta del grup en nombroses aventures.
- **George:** És la cosina de Julian, Dick i Ana. És una noia, però no li agrada ser-ho. Porta el cabell curt i es vesteix com un noi. És obstinada, valenta i té molt de temperament.
- **Anna:** És la petita del grup. Li encanta fer les tasques domèstiques i ajudar durant les aventures que viuen i és la més ordenada. És la més espantadissa i no gaudeix de les aventures tant com els altres.
- **Tim:** És el gos de George i els acompanya en totes les seves aventures. Amigable, intel·ligent, afectuós i lleial. Protegeix el grup en múltiples ocasions.

➤ Buscar els adjectius que defineixin millor els personatges

	Descripció física	Descripció psicològica
Julian		
Dick		
Anne		
George		
Havey		

AJUDA per la mestra

Adjectius per descriure l'aspecte físic

- Cabells: arrissats, brillants, bruts, castanys, cuidats, deixats, deixats anar, estirats, greixosos, llisos, negres, ondulats, panotxes, pentinats, recollits, rinxolats, rossos, secs, sedosos, suaus, escarolats...
- Ulls: alegres, ametllats, apagats, baixos, blaus, brillants, cansats, castanys, concentrats, desperts, durs, ensopits, entelats, esbiaixats, expressius, felins, francs, fugitiu, grisos, grossos, impenetrables, inexpressius, intensos, intel·ligents, llagrimosos, lleganyosos, maliciosos, morts, negres, negríssims, nerviosos, opacs, rodons, serens, somiadors, tendres, tristos, tèrbols, verds, vidriosos, vius...
- Boca: allargada, esdentegada, ferma, fina, fresca, grossa, dura, petita, petonera, rodona, torta...
- Espatlles: amples, caigudes, estretes, fortes, musculoses...
- Vestit: ajustat, arrugat, car, cridaner, deixat, descurat, discret, elegant, folgat, lleigs, maco, sensible, sofisticat...
- Aspecte general: alt, atlètic, baix, cepat, dret, eixerit, escarransit, esquifit, esprimatxat, feble, ferm, fort, gras, jove, madur, magre, neulit, pansit, panxut, prim, rabassut, sa, vell...

Adjectius per descriure caràcters

Adust, agosarat, agut, alegre, antipàtic, apassionat, assenyat, astut, atent, aturat, aviciat, babau, badoc, baliga-balaga, beneit, rètol, bufanúvols, burleta, cagat, calmós, caparrut, caragirat, càustic, cínic, competent, confiat, conformista, consentit, contestatari, covard, cregut, culte, decidit, desordenat, despert, despistat, divertit, dòcil, educat, egocèntric, egoista, entremaliat, eixelebrat, encantador, enginyós, entusiasta, esnob, esplèndid, esquerp, exigent, extravagant, fals, fanàtic, fanfarró, fatxenda, feble, fidel, franc, gasiu, genial, generós,

immadur, ingenu, irresponsable, irònic, insolent, lipòfils, llest, malparlat, malpensat, mentider, meticulós, mesquí, normal, observador, orgullós, panxacontent, pedant, perdonavides, pinxo, poca-salta, polít, poruc, presumit, primmirat, prudent, rebel, rialler, rondinaire, serè, seriós, set-ciències, simpàtic, sincer, sociable, solitari, somiatruites, sorrut, tibat, tossut, treballador, trempat, trist, valent, viu, xerraire, ximplet.

➤ **Pla de diàleg**

per a treballar primer individualment i després en grup

- Afegir-hi algun personatge més o treure'n algun
- Afegir-t'hi tu fent un paper. (Pots triar un dels papers que ja hi ha o afegir un nou personatge que inventaries)
- Amb quin dels personatges viuries i amb quin no i per què.
- Quins valors representen els distints personatges del film? (es pot posar una llista de valors positius: solidaritat, tendresa, estimació, tolerància, comprensió, generositat, amistat)

➤ **Com reaccionen emocionalment?**

Pots detectar algun moment del film on sigui molt explícit algun dels sentiments següents per part d'algun dels personatges principals?

	Sentiment	Moment del film
Julian		
Dick		
Anne		
George		
Hardy		

AJUDA per la mestra

Ira : fúria, ultratge, ressentiment, còlera, exasperació, indignació, aflicció, acritud, irritabilitat, hostilitat, violència, odi, etc.

Tristesia: pesar, malenconia, pessimisme, llàstima, autocompassió, solitud, abatiment, desesperació, aflicció, esllanguiment, etc.

Temor: ansietat, aprensió, nerviosisme, preocupació, consternació, inquietud, cautela, incertesa, paor, por, terror, fòbia, pànic, etc.

Plaer: felicitat, alegria, diversió, orgull, embadaliment, gratificació, satisfacció, eufòria, èxtasi, etc.

Amor: acceptació, simpatia, confiança, amabilitat, afinitat, devoció, adoració, afecte, estima, tendresa, consideració, predilecció, etc.

Sorpresa: commoció, desconcert, admiració, estranyesa, atordiment, estupefacció, esbalaïment, etc.

Disgust: menyspreu, avorriment, aversió, disgust, repulsió, desplaer, desgrat, pena, aflicció, sofriment, turment, empipament, molèstia, decepció, malestar, etc.

Vergonya: culpabilitat, molèstia, disgust, remordiment, humiliació, contrició, deshonor, etc.

➤ **Altres personatges****Qualitats**

Quines qualitats tenen els personatges

Posa a la casella corresponent cadascuna de les qualitats que s'anuncien:

elegant	impacient	impertinent	serè/na
bo/ bona	estúpid/da	valent/a	generós/a
colèric/a	calmat/da	lleial	pacient
intel·ligent	bonic/a	proporcionat/da	Humil
apassionat/da	voluntariós/a	sincer/a	delicat/da
ordenat/da	feliç	agraït/da	respectuós/a
sincer/a	honrat/da	obedient	original

	Qualitats
Julian	
Dick	
Anne	
George	
Hardy	

4. COMPRENSIÓ DE LA PEL·LÍCULA

➤ Pla de diàleg:

- Quina escena t'ha agradat més?
- Alguna escena t'ha fet por?
- Què sents en l'escena on els segrestadors s'enduen Dick?
- I a la que fan caure l'armadura dins el castell?
- Per què al començament no els agrada Hardy?
- Com solen resoldre els problemes que tenen?
- T'has trobat mai embolicat/da en alguna aventura com aquesta, encara que no hagi estat tan perillosa?

➤ Sobre La pel·lícula:

- Què ens diu aquest film sobre la tenacitat?
- És una ficció o podria passar en la realitat?
- T'has posat a la pell d'algun dels personatges del grup ?
- Com creus que haguessis reaccionat tu en la situació de Dick o dels altres?
- Quin sentiment et provoca l'actitud dels segrestadors?
- Quin altre títol posaries a la pel·lícula?

TEMES QUE ES PODEN TRACTAR

1. Tenir germans, germanes i altres parents

La colla dels cinc està formada per tres germans i una cosina. Aquesta circumstància ens pot portar a parlar sobre les relacions d'amistat i estimació entre els familiars. Cal recordar que les preguntes que formuleu han de servir per obrir el diàleg, però és més interessant que seguïu el fil de les intervencions de l'alumnat que no pas que feu totes les preguntes i n'obtingueu respostes tancades. Els plans de diàleg són per obrir la gana!

➤ Pla de diàleg. Família

1. És millor ser el gran, el més jove o estar al mig?
2. És millor tenir només germans, només germanes o germans i germanes?
3. És millor ser fill únic i no tenir ni germans ni germanes?
4. Podria ser que la teva mare tingués un germà o germana més petit que tu?
5. Podria ser que un bebè d'un any fos oncle o tia d'algú?
6. Pot ser que els teus cosins o cosines siguin com germans per tu?
7. Pot ser que consideris algun amic o amiga com un germà o germana?
8. Pot ser que consideris un germà o germana com un amic o amiga?
9. Quina diferència hi hauria doncs entre ser amic o ser germà?

Adaptat de *Buscant el sentit*, 3.4.1

2. Amics

En aquest pla de diàleg aprofundirem un xic sobre el concepte d'amistat, més enllà de les relacions estrictament familiars. Tot allò que ajudi als preadolescents a comprendre el sentit i valor de l'amistat ajudarà a formar la seva personalitat i potser, en alguns casos, a evitar algunes companyies "tòxiques" que els poden marcar negativament. Feu especial atenció a les dues darreres qüestions. Si tenen interès en el tema a moltes altres fitxes de claqueta trobareu exercicis sobre l'amistat.

➤ De la pel·lícula

- Els cinc a més de parents són amics?
- Com ho saps?
- Al final de la pel·lícula Hardy és amic dels cinc?
- Com passen de no ser amics de Hardy i convertir-se al final en amics?

➤ Pla de diàleg. L'amistat

1. Hi pot haver persones que parlin molt entre elles i que no siguin amigues?
2. Hi pot haver persones que parlin poc entre elles i que, en canvi, siguin amigues?
3. Hi ha persones que es barallen amb els seus amics?
4. Hi ha persones que no tenen cap amic o amiga?
5. Confies amb els teus amics més que amb ningú?
6. Hi ha persones amb qui confies més que en els teus amics?
7. Es pot tenir por d'un amic o amiga?
8. Quina diferència hi ha entre un amic i la família?
9. Hi ha animals que els pots considerar com amics?
10. T'agradaria tenir una colla com la que formen els Cinc?
11. Tens amics?
12. Tens bons amics?
13. Tu ets un bon amic/amiga?

Adaptat de *Buscant el sentit*, Pla de diàleg 1.4.2

3. Estar sol

La condició de Hardy és ben diferent de la dels Cinc. Ell és fill únic i no té parents ni amics. Estar sol no sempre és negatiu, però cal valorar els distints motius i moments en què la soledat pot ser necessària i fins i tot productiva.

Creiem que aquest tema pot ser de l'interès dels nois i noies de cicle superior que ja comencen a tenir alguns trets de l'adolescència i sovint es debaten entre la necessitat d'aïllar-se i de tenir companyia.

➤ Pla de diàleg. Estar sol/a

1. Hi ha vegades que voldries estar sol/a?
2. Voler estar sol és el mateix que tenir intimitat?
3. Pot ser que encara que t'agradi la gent, de vegades vulguis estar sol/a?
4. Pot ser que hi hagi persones que no els agrada estar soles però no els queda cap més remei?
5. La gent vol estar sola per poder viure la pròpia felicitat?
6. La gent vol estar sola per poder estar trist?
7. La gent pot voler estar sola per aclarir les pròpies idees?
8. Tu, en quines ocasions tens ganes d'estar sol/a?
9. Què és el pitjor d'estar sol?
10. Què és el millor d'estar sol?

Adaptat de *Buscant el sentit*, Pla de diàleg 4.1.6

4. Compartir

L'amistat té molt a veure a fer partícip a l'altre sigui d'un objecte, o d'una situació, o de sentiments. Està relacionat amb la solidaritat i amb la generositat. L'amistat pot ser un dels criteris que separen l'egoisme i l'altruisme. Els amics de la pel·lícula a més de compartir aventura, també s'ajuden i comparteixen idees i estratègies.

➤ Pla de diàleg. Compartir

- I. Dues persones poden compartir
 1. L'habitació
 2. Un llibre
 3. Les idees
 4. Els amics
 5. Els parents
 6. Les alegries
 7. Les tristeses
 8. L'estimació

II: Posa exemples de coses que es poden compartir i de coses que no es poden compartir. (No parlem només d'objectes, sinó també de sentiments, situacions, etc.)

5. Tenir por

Si hi ha situacions de perill, seria estúpid no tenir por. Cal distingir entre sentiments raonables i no raonables. De vegades, nosaltres mateixos ens trobem en situacions en què un sentiment determinat és molt adient, mentre que, en una altra situació, el mateix sentiment podria ser molt inapropiat. Per exemple, ho trobaríem molt estrany que algú tingués por de la llum de les estrelles; ara bé, si aquella persona hagués quedat travada en passar per la via i el tren se li estigués acostant, seria ben raonable que tingués por.

Molt sovint tenim por del desconegut. Aquesta por no és simplement intel·lectual; també és fisiològica. Aprofitant els moments de tensió i misteri de la pel·lícula; tenim l'ocasió d'intercanviar informació sobre les pors i les creences que realment tenen en relació amb aquestes coses. Voler evitar tractar aquests temes del tot podria donar una dimensió desproporcionada de la seva importància.

➤ Exercici: De què tenim por?

En els casos següents, digues si els personatges tenen por de no res (P) o no tenen por de res (NP):

	Por raonable	Por no raonable	No ho sé
1. Biel: "No m'agrada estar-me en habitacions grans i buides."			
2. Sara: "No m'agrada estar-me sola a la nit."			
3. Bru: "No hi ha res en el món que em faci por."			
4. Lluís: "Tinc por del no-res."			
5. José: "Tinc por de coses que fan soroll a la nit."			
6. Marisa: "Tinc por dels dracs."			
7. Bibi: "Tinc por de tenir por."			
8. Eduard: "Tinc por de trobar-me jo mateix en el buit."			
9. Gina: "L'única cosa que em fa por és la felicitat."			
10. Llúcia: "Tinc por de l'argot burocràtic."			

Adaptació Del Manual *Admirant el món*, exercici 5.2.7

6. Confiança

Les relacions familiars i l'amistat comparteixen el valor de la confiança que volem ressaltar, perquè és molt present a la pel·lícula.

➤ Exercici: Confiar

Quina diferència hi ha entre confiar i

1. desitjar
2. creure
3. esperar
4. refiar-se
5. suposar
6. dubtar
7. voler
8. predir
9. presagiar
10. estimar

Adaptat de *Buscant el sentit*, Pla de diàleg 2.4.3

7. Pallassos

Tot i que queda un xic de gairell, el tema dels pallassos té un cert protagonisme a la pel·lícula. Aprofitem un dels exercicis del manual

Buscant el sentit que ens parla d'aquest ofici i ens dona ocasió per reflexionar-hi.

➤ Pla de diàleg: Pallassos

1. Hi ha persones que no són pallassos però que actuen com si ho fossin?
2. Què vol dir que algú fa pallassades?
3. Què significa "només és un pallasso"? Vol dir que no són importants els pallassos?
4. Els pallassos fan que la gent rigui i es diverteixi?
5. És possible riure sense divertir-se?
6. És possible divertir-se sense riure?
7. Quan els pallassos fan riure significa que ells es diverteixen?
8. T'agrada "fer el pallasso"?
9. Què té de positiu "fer el pallasso"
10. Què té de negatiu "fer el pallasso"

Adaptat de *Buscant el sentit*, Pla de diàleg 10.1.6

LA PEL·LÍCULA

- Quants anys passen aproximadament des de l'inici de la pel·lícula fins a la darrera escena? Com ho sabem en el film?
- Podries dir quin aspecte del film t'ha cridat més l'atenció com ara: els personatges, els dibuixos, on passa, la música, el vestuari, o altres
- Recordes alguna seqüència o fotograma especialment impactant?
- Quins són els moments més especials de la pel·lícula per a tu?

1. 2. 3.

- Canviar el final de la pel·lícula

--

AVALUACIÓ

- A tu, que t'ha dit la pel·lícula? Digues la teva opinió sobre el film, justificant la teva avaluació:

- M'ha agradat, perquè.....
- M'ha fet por, perquè.....
- M'ha fet riure, perquè.....
- M'ha sorprès, perquè.....
- M'ha indignat, perquè.....
- M'ha fet somriure, perquè.....
- M'ha emocionat, perquè.....
- M'ha alegrat, perquè.....

M'ha molestat, perquè.....
M'ha inquietat, perquè.....
M'ha distret, perquè.....
M'ha avorrit, perquè.....
M'ha sobtat, perquè.....
M'ha il·lusionat, perquè.....
M'ha informat, perquè.....

. Què m'ha explicat que jo no sabia ?

PER SABER-NE MÉS

Lectura d'algun dels 20 llibres de Enid Blyton, traduïts al català per l'editorial Joventut
